

Lezing: Marcus 8:11-21

¹¹Daar kwamen de farizeeën op hem af, en ze begonnen met hem te discussiëren. Om hem op de proef te stellen, verlangden ze van hem een teken uit de hemel. ¹²Jezus slaakte een diepe zucht en zei: 'Waarom verlangt uw soort mensen een teken? Ik verzeker u: aan mensen als u zal zeker geen teken gegeven worden!' ¹³Hij liet hen staan waar ze stonden, stapte weer in de boot en voer naar de overkant.

¹⁴De leerlingen waren vergeten genoeg brood mee te nemen; ze hadden maar één brood bij zich in de boot. ¹⁵Hij waarschuwde hen: 'Pas op, hoed je voor de zuurdesem van de farizeeën en voor de zuurdesem van Herodes.' ¹⁶Ze hadden het er met elkaar over dat ze geen brood hadden. ¹⁷Toen hij dit merkte, zei hij: 'Waarom praten jullie erover dat je geen brood hebt? Begrijpen jullie het dan nog niet, en ontbreekt het jullie aan inzicht? Zijn jullie dan zo hardleers?' ¹⁸Jullie hebben ogen, maar zien niet? Jullie hebben oren, maar horen niet? Weten jullie dan niet meer ¹⁹hoeveel manden vol stukken brood jullie hebben opgehaald toen ik vijf broden brak voor vijfduizend mensen?' 'Twaalf,' antwoordden ze. ²⁰'En toen ik zeven broden brak voor vierduizend mensen, hoeveel manden vol stukken brood hebben jullie toen opgehaald?' 'Zeven,' antwoordden ze. ²¹Toen zei hij: 'Begrijpen jullie het dan nog niet?'

Preek

Lieve mensen,

Camera

Influencers. Het is een begrip dat de laatste jaren veel gehoord wordt. Het gaat om vaak jonge mensen die veel volgers hebben op Social Media. Die volgers wil de reclamewereld graag bereiken. Om een product bekendheid te geven. Of een idee te lanceren. Zo heeft de overheid in de eerste tijd van de lockdown influencers als Famke Louise ingeschakeld om de coronamaatregelen bij jongeren vertrouwd te maken. – Dat was extra pikant, omdat ze een tijdje later zich aansloot bij de hashtag #ikdoenietmeermee. Maar dat terzijde. – Dus de overheid maakt gebruik van influencers. Maar ook marketingbureaus doen dat.

Gemeente

Die invloed gaat soms ongemerkt. Door de vertrouwensband, die volgers met hun idool denken te hebben, zijn ze beïnvloedbaar. Als je idool dan bepaalde producten zegt te gebruiken. Of demonstreert. Of bepaalde ideeën er op na houdt. Dan worden jij als volger langzaam maar zeker beïnvloed om ook die producten te kopen. Of jouw ideeën veranderen langzaam maar zeker en bewegen zich richting die van je idool.

Camera

In feite is dat fenomeen al zou oud als de weg naar Kralingen. Of zelfs naar Rome. Of zelfs nog ouder. De mens is zo gemaakt, dat hij of zij zelf keuzes kan maken. Je kan iemand niet dwingen. Tenminste, dat kán natuurlijk wel. Als je een ander in je macht hebt. Of als je iemand dusdanig manipuleert, dat diegene niet anders kán. Maar in principe en uit principe heeft God ons geschapen met een vrije wil. En hij geeft jou en mij de ruimte.

Gemeente

Dat betekent natuurlijk niet, dat je iets niet mag aanprijzen. Of de aantrekkelijkheid laten zien. Dat is wat Jezus ook doet met zijn koninkrijk. Hij heeft bijvoorbeeld in de korte tijd voor onze tekst 2 keer een hele groep mensen van brood voorzien (6:30-44 en 8:1-10). Hij laat daarmee zien: zo gaat dat in mijn koninkrijk. Je komt niks te kort, ook als het soms penibel lijkt. Ik zorg altijd voor je in alle opzichten. Jezus zegt ergens in Johannes: ik ben gekomen om mensen het leven te geven in al zijn volheid (Joh.10:10).

Camera

En dat is niet alleen te zien in het brood, maar ook in allerlei genezingen, zoals zojuist nog een dove, die zijn gehoor door Jezus terugkreeg; het is ook te zien in het stilleggen van een storm, uitdrijving van boze geesten, zelfs het opwekken van doden. Ook kun je het merken in zijn manier van leidinggeven: vol liefde, met oog voor mensen. Jezus probeert zo de mensen te laten zien hoe zijn rijk is. Echt een influencer. Heel anders dan de Farizeeën het doen, die veel meer op de regels zitten en op morele zuiverheid en zelfs superioriteit. Zij proberen vooral via macht hun invloed te verspreiden.

Gemeente

Het zijn dan ook die Farizeeën die opnieuw bij hem aankloppen. Het wordt steeds duidelijker dat ze niet echt nieuwsgierig zijn naar de boodschap van Jezus. Zij willen niet echt beïnvloed worden, maar willen hun grip terug. En dus komen ze om hem op de proef te stellen. Maar ze zijn niet zo origineel. Eerder al hebben ze beweerd dat Jezus zijn krachten bij de duivel vandaan haalt. En daar zitten ze in vast. Alle tekenen die Jezus gedaan heeft interpreteren ze vanuit dat paradigma. *Laat nu maar eens een teken uit de hémel zien*, zo spreken ze. Maar Jezus heeft zijn leerlingen al eens voorgehouden, dat je bij zulke vijandigheid beter een deurtje verder kunt gaan. Zuchtend draait hij zich om en keert ze de rug toe. Als je niet echt geïnteresseerd bent maakt Jezus er geen woorden meer aan vuil. Jezus stapt weer in de boot. Hij was daar koud aangekomen, maar wil weg bij zoveel vijandigheid.

Camera

Maar wat triest is, ook zijn leerlingen lijken het allemaal niet te begrijpen. Ze zijn niet vijandig, maar ook zij pakken niet wat Jezus eigenlijk aan ze kwijt wil. Onze tekst eindigt met niet minder dan negen vragen! Met als klap op de vuurpijl die ene laatste vraag: *begrijpen jullie het dan nog niet?* En ik vind dat lastig, omdat het zo op het eerste gezicht ook *voor mij* niet meteen duidelijk is. Wat wil Jezus nou eigenlijk zeggen?

Gemeente

Daarvoor moeten we ietsje terug in onze tekst, naar vóór die negen vragen. Daar zegt Jezus dit: *pas op, hoed je voor het zuurdesem van de Farizeeën en voor het zuurdesem van Herodes*. Het is een mysterieuze uitspraak, vind ik. Waarom bijvoorbeeld komt Herodes hier ineens om de hoek? De Farizeeën, dat begrijp ik wel, daar hadden ze net een aanvaring mee gehad. Maar Herodes? Er is geen groter tegenstelling mogelijk dan tussen de zuiver levende, volop godsdienstige Farizeeën. En de heiden Herodes, die er op los leeft en bijvoorbeeld moord niet schuwt. Waarom noemt Jezus ze in één adem?

Camera

Nou, de crux zit hem in het woordje 'zuurdesem', lijkt me. Gist, is dat. Als een Jood dat woordje hoort, dan denkt 'ie meteen aan Pesach. Het feest van de uittocht. Het feest van de ongezuurde broden. Dan eten ze zeven dagen lang Matzes, ongerezen brood. Alle gist moet dan uit de keukens en de huizen en de winkels verwijderd zijn. Zuurdesem is in de dagen rond Pesach allesbepalend. Maar dan andersom dan in normale tijd. Normaal doortrekt gist het hele deeg. Heeft dus invloed op

alles. Op Pesach is dat ook zo maar dan dus andersom. Bij het woordje 'zuurdesem' denken de eerste luisteraars meteen aan Pesach. En dáár gaan de Farizeeën en Herodes elkaar vinden. Want het eerstkomende Pesachfeest zullen ze samen *tegenover* Jezus komen te staan. Ze zijn uit op het kapotmaken van het rijk van Jezus. En daar waarschuwt Jezus zijn leerlingen voor.

Gemeente

Je bent zo beïnvloedbaar. Dat merk ik bij mezelf ook hè. Als er een aantal deskundigen is, die vraagtekens zetten bij de coronamaatregelen. Ja, dan begin ik ook te twijfelen. Het zet zich ergens vast in je gedachten. Je gaat anders kijken. Beïnvloedbaar. Dat zie je bij de leerlingen gebeuren. Je maakt je zomaar druk om dingen, die eigenlijk niet zo belangrijk zijn. In de Bergrede heeft Jezus gezegd: *maak je niet druk om eten, of om drinken, of om kleding. Je hemelse Vader weet dat je dat nodig hebt. Maar zoek eerst het koninkrijk van God. Al het andere krijg je wel. (Mat.6:31-33)* En precies dat is wat ze wel doen. Ze maken zich druk om het feit dat ze van al die manden brood die overbleven zojuist maar één brood meegenomen hebben.

Camera

Ze hebben nota bene het levende brood bij zich. Ze hebben in korte tijd twee gigantische wonderen meegemaakt. Door gist krijg je 2x zoveel deeg als eerst. De broodvermenigvuldiging door Jezus levert het duizendvoudige op. Dus wat maken ze zich druk? Vertrouwen ze Jezus niet genoeg? Ze zijn toch zijn volgers? Hoe kan het dat hij nog steeds niet hun influencer is? Dat ze zijn denkbeelden en zijn houding nog steeds niet overgenomen hebben? Geërgerd vraagt hij: begrijpen jullie het dan nog niet?

Gemeente

Hij heeft zijn schéppersmacht laten zien. Jezus legt nadruk op wat er overbleef: 12 manden, 7 manden. Een hemelser teken kan je bijna niet krijgen! Hij is Góð. Zoals Walter in zijn preek ook liet zien. Jezus is Góð. De hele schepping ligt in zijn handen. Zijn ze daar blind en doof voor? Hoe moet hij ze nou nog overtuigen? Nog even, en dan is het Pesach. Dan zal Jezus sterven en moeten zij het overnemen. Het wordt tijd dat het tot de leerlingen doordringt waar het in het koninkrijk van Jezus echt om gaat. Jezus heeft alle macht. Maak je niet druk om brood.

Camera

Jezus heeft alle macht. Toch gebruikt hij die macht niet om jou tot een keuze te *dwingen*. Zo werkt dat zelfs voor de leerlingen niet. Het mooie is: ook het koninkrijk van Jézus is door hem zelf vergeleken met zuurdesem (Mat.13:33). Hij wil jou zo beïnvloeden, door te laten zien hoe het werkt, dat je het langzaam maar zeker steeds meer gaat snappen. Dat het je in bezit neemt en dat het je laat groeien. Dat je er vol van wordt en dat je er van uit gaat delen. Jezus liet niet voor niets zijn léerlingen het brood uitdelen en ook weer ophalen. Hij schakelt ze in in het koninkrijk. Daarom hamert hij er zo op dat het tot ze door moet dringen. En zo stelt hij die negen vragen ook aan jou.

Gemeente

Waar zit bij jou het onbegrip? Waar blokkeer jij het koninkrijk van Jezus, door het niet te leven? Waar ben jij teveel beïnvloed door de wereld om je heen, zodat Jezus niet alle ruimte krijgt? De leerlingen maken zich druk om brood, terwijl Jezus heeft aangetoond dat dát wel goed komt. Waar maak jij je druk om? Waar maak je je zorgen om?

Camera

Jezus wil dat je hem volgt. En dat je je laat beïnvloeden door hem. Hij is influencer. Reikt de ingrediënten van je leven aan. Juist met Pesach laat hij het zien: ik ben het brood dat leven geeft. Al het andere ontvang je daarbovenop. Richt je dus op zijn boodschap. En wordt vol van hem.

Amen